

Stadschap Vijfhoek > Bomen in de stad

Driehonderd flinke platanen moeten op de Havenlaan sneuvelen voor de “vooruitgang”. De Havenlaan is nog één van de weinige belangrijke lanen met zulke indrukwekkende bomen. Het is dan ook volledig verantwoord vanwege de buurtbewoners om de verdediging van hun en onze platanen op zich te nemen.

Een efficiënt plan?

Openbare Werken en bijhorende Plantsoendiensten redeneren dikwijls vanuit een tabula rasa principe: eerst alles platgooien en dan opnieuw beginnen. Omwille van de “efficiëntie” van hun tekenwerk en hun werforganisatie is het, denken zij (maar zij dwalen), gemakkelijker om alle bomen te kappen, nieuwe wegtracées te trekken en dan terug boompjes te planten. Van duurzaamheid en groene netwerken hebben zij slechts van verre gehoord. Dit soort “ontwerpers” denkt alleen maar in vormen van eindtoestandsplanning zonder rekening te houden met het feit dat die eindtoestand, die prachtige laan, pas binnen dertig jaar zal te genieten zijn.

Het is nochtans perfect inbeeldbaar om in een stedelijke omgeving een evolutieve groenstrategie te ontwikkelen. Een planning die gebaseerd is op continuïteit en groei in harmonie met de natuur, een groenbeheer dat de natuur zijn vrijheid geeft en alleen bijstuurt waar nodig, een visie op stedelijk groen dat rekening

houdt met de belevingswaarde van bomen en planten. Uiteraard worden ook bomen oud en komt er een tijd dat ze moeten vervangen worden. Als men dat stapsgewijs doet door bijvoorbeeld één op de drie bomen om de zoveel jaar te vervangen of zieke bomen regelmatig te vervangen, kan men perfect een rij bomen beheren zonder kaalkap en bewaart men eeuwenlang de lommerrijke laan.

De ideale stadsboom heet plataan

Met platanen is dat nog eenvoudiger want zij laten zich gewillig snoeien en leiden. Platanen hebben een enorme regeneratiekracht, de snoeiwonden genezen heel snel door de terug overgroeïende bast. Dit heeft als resultaat dat sommige geknotte of gekandelaarde platanen een zeer bewogen littekenlandschap vertonen maar toch gezond blijven. Platanen kunnen daarenboven een paar honderd jaar meegaan.

Kijk naar de platanen op de Nieuwe Graanmarkt of op de Handelskaai, zij worden minstens eens om de vier, vijf jaar gekandelaard. Maar ze worden zo zwaar gekortwiekt dat het mij telkens pijn doet ze zo kaal en met gebroken armen te zien treuren. Na één jaar hebben zij terug een welig loverbos. Als men zoals vandaag op de Handelskaai het ene jaar één kant snoeit en het volgend jaar de andere kant krijgt men uiteraard geen harmonieus resultaat.

Het pokdalig uitzicht van platanen te wijten aan bovengenoemde littekens en aan zijn gevlekte huid doet snel aan ziekte denken. Ook als men daarenboven niet weet dat de plataan er een eigen manier van regenereren van zijn bast op na houdt: hij stoot regelmatig de bui-

tenste oude schors af waardoor er een zeer specifiek patroon ontstaat van groen, grijs en bruin geschelpte kleuren. Een palet dat meer dan één schilder gretig heeft nagebootst, het schilderij van Vincent Van Gogh “De Grote Platanen” (Saint Rémy 1889) toont trouwens hoe men destijds met respect omging met oude bomen, men ziet de wegebouwers er omheen bouwen.

Allemaal uitvluchten

En dat men ons dan niet komt vertellen dat de wortels “van de huidige platanen schade toebrengen aan de verkeersinfrastructuur, zoals de trottoirs en de riolen” men hoort de verkeersinfrastructuur aan te passen aan de bomen! - of dat omdat een deel van de bomen ziek zou zijn men ze dan maar allemaal moet opofferen want het zou “immers onaanvaardbaar zijn dat slechts 40 procent van de bomen overblijft zodat een allegaartje van niet bij elkaar passende bomen ontstaat”. Men had ze ook op tijd kunnen snoeien, verzorgen en eventueel vervangen maar dat is men vergeten...

Na de heraanleg van de Havenlaan zullen er volgens de plannen drie soorten bomen geplant worden: boomhazelaars (?), Noorse esdoorn en es, geen “allegaartje” maar een samenraapsel. Ga maar eens kijken op de Groendreef om te zien hoe zo een “diversiteit” op niets trekt.

De vervanging van de bomen “ligt sentimenteel moeilijk” bij de buurtbewoners, verklaren de overheden. Daarom zullen ze met de kap wachten tot de vogeltjes uitgebroed zijn...

En de betonboer hij ploegde voort!

Marcel Rijdam

Rechtzetting: in de bijdrage “Stadschap Ramplas” van september 2010 staken we de draak met de Kale Keizerinnelaan, we moeten vandaag ootmoedig melden dat er inmiddels gelukkig toch een dubbele rij mooie linden geplant werd.